Έντουαρντ Άλμπη, *Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γουλφ*
Θέατρο "Λαμπέτη"

Λίγα είναι ίσως τα έργα του σύγχρονου παγκόσμιου ρεπερτορίου τα οποία διεκδικούν με σοβαρές αξιώσεις το χαρακτηρισμό του κλασικού. Το *Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γουλφ* πιθανότατα συγκαταλέγεται σ' αυτά· πρόκειται για έργο-μύθο. Σε αυτό συντελεί το γεγονός ότι ο Άλμπη πραγματεύεται με άκρως αιχμηρό τρόπο, σύγχρονα μέσα, αλλά και το αρμόζον μέγεθος έναν αρχέτυπο μύθο, που έχει αποτελέσει θέμα στο παρελθόν για πάμπολλους από τους μείζονες συγγραφείς.

Η ανειρήνευτη πάλη επικράτησης ανάμεσα σε ό,τι τα δύο φύλα εκπροσωπούν ξαναγράφεται από τον Άλμπη, μεσούντος του 20ου αιώνα, υπό την οπτική της ήδη απωλεσθείσης εξουσίας του άρρενος την οποία δεν αντέχει να αναλάβει το θήλυ. Ο Τζωρτζ και η Μάρθα δεν αντέχουν ο ένας τον άλλον, γιατί δεν έχουν συμφιλιωθεί με τον εαυτό. Καθένας απ' τους δυο προβάλλει στον αντίπαλο τη δική του ήττα, την αποτυχία να αντέξει τον εαυτό του σε μια αναγκαία συμμαχία. Η Μάρθα αποτελεί προέκταση της ηττημένης σωματικότητας, των ανεκπλήρωτων ενστίκτων, του ματαιωμένου οπτιμισμού μιας συνέχειας· ο Τζωρτζ συνιστά προβολή της αποτυχίας του πολιτισμού, της ανικανότητας της διανόησης να επέμβει ηθικά στη ροή της ιστορίας. Η πρώτη είναι μητέρα χωρίς παιδί, ο δεύτερος είναι μητροκτόνος. Η ακραία σκληρότητα της Μάρθας είναι εξωστρεφής και άτολμη· η αδυναμία του Τζωρτζ αποτελεί καταφύγιο και εξιλέωση. Όταν εκείνη θα τον προσκαλέσει στη "βαλπούργεια νύχτα", αυτός θα αλλάξει τον ρουν της ιστορίας τους ανεπιστρεπτί. Ο Νικ και η Χάνυ είναι αναγκαίοι ως μάρτυρες- θεατές της ολικής καταστροφής που πρέπει να είναι δημόσια, για να ισχύει και στον προσωπικό χώρο, αλλά και τυπική προβολή μιας πεσιμιστικής οπτικής που διαφαίνεται στην ασθένεια του νεότερου ζεύγους. Τα ζεύγη στη *Βιρτζίνια Γουλφ* πολλαπλασιάζονται με την αλλαγή των παρτενέρ, για να επαναπροσδιοριστεί η έννοια του ζεύγους· όσο αισιόδοξο ή απαισιόδοξο κι αν είναι αυτό.

Ο Γρηγόρης Βαλτινός, που σκηνοθέτησε την παράσταση στο θέατρο "Λαμπέτη" διέγραψε με σαφήνεια σχέσεις, χαρακτήρες, λιγότερο σύμβολα και έχτισε μεθοδικά τους αναβαθμούς των συγκρούσεων, χωρίς πάντως να αποφύγει στιγμές συμβατικής θεατρικότητας, που ούτε ο ίδιος ως ηθοποιός, ούτε και οι ηθοποιοί του είχαν ανάγκη και χωρίς να αρνηθεί αφομοιωμένες αναμνήσεις από την προ εικοσαετίας παράσταση του Ντασσέν, όπου κρατούσε το ρόλο του Νικ.

Τόσο ο ίδιος, όσο και η Πέμυ Ζούνη κράτησαν τους βασικούς ρόλους με στερεότητα, βάθος και θεατρική λάμψη, αλληλοβοηθούμενοι στην καλή σκηνική επικοινωνία τους. Η κόπωση του Τζωρτζ βγήκε με τη λεπτή ειρωνεία που επιστράτευσε ο Βαλτινός και την εσωτερική συνέχεια της μεταστροφής του, ενώ η Ζούνη, ηθοποιός αξιώσεων και εμπειρότατη στη σύγχρονη δραματουργία έπαιξε με τα υποκριτικά της όρια σε ρόλο κόντρα από τα συνήθη, χωρίς ποτέ να χάσει τις ισορροπίες, ακόμη και στις στιγμές της βαθύτερης κατάδυσης σ' έναν από τους σημαντικότερους ρόλους αυτού του ρεπερτορίου. Ο Μάνος Γαβράς και ιδιαιτέρως η Μαρία Καλλιμάνη έδειξαν αξιοσημείωτα προσόντα σε δυο ρόλους, που αν και όχι τόσο "αβανταδόρικοι", δεν είναι καθόλου δευτερεύοντες. Λειτουργικό και εναρμονισμένο με την παράσταση το σκηνικό, καθώς και τα κοστούμια, του Γιώργου Πάτσα, ενώ η μετάφραση των Καρέζη-Φασουλή στέκεται ακόμη απαστράπτουσα, αποδεικνύοντας την εγνωσμένη θεατρικότητα, αλλά πλέον και την αντοχή της.